

perio: cui sententiae, ut veriori subscribit Mastrill. haud paucis congestis, lib. 4. cap. 16. Cancr. d. cap. 13. num. 24. Gail. lib. 2. obsev. 62. num. 8. Menoch. d. pras. 97. num. 14. praeter alios, quorum meminimus num. 155. & ex adductis num. seqq. apparet, non procedere extensionem de jure nostro regio, sicut nec principalis conclusio; idemque in Sicilia observari juxta regni constitutiones testatur Mastril. sup. num. 11.

162 Hucusque tradita aequè in Regiis largitionibus, ac in alienatione ex causa onerosa procedunt, sicut de jure regio docent Martenz. in l. 1. gloss. 21. num. 26. num. 10. lib. 5. Recop. Hermol. sup. num. 42. Guttier. d. q. 131. vers. Jure nostro regio; quamvis dissentire videatur Greg. Lop. in l. 68. gloss. 8. in fin. tit. 18. p. 3. Idem est de jure communi, cum scilicet jurisdictio castro distracto per Principem cohaeret. Menoch. d. pras. 97. num. 14. Fabian. de Mont. de empr. & vend. q. 6. num. 12. Tusch. lit. 1. concl. 547. num. 6. Semper tamen quid actum inspiciendum, & si lateat consuetudo est observanda; l. Contractus 23. l. Semper in stipulationibus 34. de reg. jur. ac in dubiis adversus vendentem pronuntiabitur, l. Veteribus 39. de pact.

163 Quamquam Principem oppidum ad maris oram etiam cum mero imperio in subditum transferre contingat, hujus tamen territorium intra littora coarctatur quantum est sagittae jactus, quod ad usum publicum reservatum semper intelligitur; unde jurisdictio inferiori, Domini ad mare adiacens non trahitur, sed penes Principem residet. Bobad. Politic. lib. 2. cap. 16. num. 217. aliàs jurisdictio Domini terrae mare adiacens comprehendit ad centum usque milliaria. Hier. de Monte de finib. regund. cap. 7. num. 12. Caepol. de servit. rust. praed. cap. 26. num. 17. Mastrill. de Magistr. lib. 4. cap. 16. à num. 162. Cancr. sup. d. c. 13. num. 236.

Ibi: Quartò, & regulariter.

164 Quintus casus, quando Rex absque castri translatione jurisditionem exercendam confert veluti Magistratibus, quærique solet an merum imperium commissum censeatur? Affirmative frequentius resolvitur, teste Menoch. sup. num. 40. Mastril. lib. 5. cap. 5. num. 6. Alciat. in l. Imperium, ex num. 41. de jurisd. omn. judic. Hier. Masc. de jurisd. & imper. num. 26. apud quos referuntur plures. Verum haud paucis videtur simplex tantum jurisdictio concessa, ex Greg. Lop. in l. 18. gloss. 4. tit. 4. l. 7. gloss. 1. tit. 18. part. 3. Mart. de jurisd. part. 1. cap. 8. num. 7. Orosc. in l. Imperium, num. 78. de jurisd. omn. judic. & aliis. In qua ancipiti controversia plurimum judicantis arbitrio deferendum scripsit Menchac. illustr. lib. 1. cap. 3. in fine, oportebit quidem in primis verba concessionis perpendere, necnon circumstantias unde Principis mens valeat conjectari, quarum meminere Mastrill. Orosc. & Menchaca ubi proxime.

165 Rursus si cui merum committatur imperium, non ex hoc simplex jurisdictio concessa censebitur, nisi quatenus ad exercitium imperii necessarium desideretur; hæc enim diversa sunt,

nec sub imperio jurisdictio comprehenditur. Rebuff. num. 15. Alciat. num. 5. Cujac. & alii in d. l. Imperium.

Sextus casus, ubi dominus inferior castrum quovis modo alteri confert, nulla jurisditionis facta mentione; ita solet communiter distingui. Aut jurisdictio annexa est castro, & sequitur illud; aut cohaeret personæ, & ab ea non discedit. Menoch. cum aliis lib. 3. pras. 97. numero 43. Mastrill. de Magistrat. lib. 4. cap. 16. numero 32. Tusch. lit. C. concl. 116. numero 27. & lit. S. concl. 547. numero 7. In dubio jurisdictio praesumitur personæ cohaerere, illiusque intuitu concessa. Mastrill. numero 33. Tusch. lit. C. concl. 112. numero 37. & lit. 1. concl. 558. in fin. & d. concl. 116. numero 18.

Utrum jurisditione cum mero, & mixto imperio per Principem concessa, censeatur quaesita facultas cognoscendi de appellationis causis, controversæ est, de qua Mastrill. d. cap. 16. numero 77. Bobad. d. cap. 16. ex numero 76. & nobis agendum cum D. Covar. infra, sub c. 4. numero 25. Quæ veniant Imperatore concedente civitatem cum mero, ac mixto imperio, plenè videas apud Peregrin. de jur. fise. lib. 1. tit. 2. ex numero 72.

SUMMARIUM.

- 1 Concesso oppido cum jurisditione, hæc extenditur ad augmentum illius.
- 2 Immunitate populi concessa poriuntur qui illi per augmentum accedunt.
- 3 Limitatur, & num. 4.
- 5 Augmentum rei vendita post perfectum contractum ad emptorem spectat.
- 6 Augmentum rei legata an cedat legatario, & num. 9. & 11.
- 7 Exemptio, seu privilegium Principis quando ad augmentum extendatur, & num. 21. cum seqq.
- 8 Legatis indefinitè servis, vestibus aut equis, an debeantur qui sunt testatoris sub tempore testamenti, vel mortis?
- 10 Fundo legato, an ejus augmentum cedat legatario?
- 12 Communi fundo legato, quem testator habet pro indiviso, augmentum debetur legatario, & num. 13.
- 14 Si eo fundo legato testator partem socii acquirat, utrum totus fundus ad legatarium perveniat, & num. 15.
- 19 Fundo communi, quem pro diviso testator possidet, legato, num recipiat augmentum ad legatarii commodum, & num. 20.
- 24 Principi non licet subditorum jus ladere, nisi publica exigente utilitate.
- 25 Concessa oppidi absolute jurisditione, territorium ejus comprehensum intelligitur.

CAPUT

CAPUT II.

Ad Num. 1.

Concesso per Principem castro cum jurisditione, mero & mixto imperio, si illud augeat habitantium numero, ædibusque constructis amplificetur, id augmentum cedit ei, cui principale subjacebit. Greg. Lop. in l. 9. gloss. 3. tit. 4. p. 5. Garfias de expens. cap. 22. num. 31. August. Barbosa cum aliis in cap. Quia circa, num. 10. in fin. de privoil. & de fiv. Axiom. axiom. 34. num. 5. Did. Per. in l. 1. vers. His etiam, tit. 1. lib. 3. Ordin. Augmentum enim est alicujus præexistens rei superveniens accessio, ut pars illius sit. Medic. de legib. & statut. part. 4. quest. 28. numero 1. idèd sui principalis, cui adhaeret, naturam, conditionem, & qualitates omnino sequi debet, cap. Accessorium, de reg. jur. in 6. Giurb. in consuetud. Sen. 15. gloss. 3. part. 1. num. 3. Gratian. disceptat. cap. 446. num. 28. Medic. d. quest. 28. num. 5. ubi limitat nisi forma immutetur principalis. Unde idem de augmento ac de principali judicandum. l. Si convenerit 18. §. Si nuda. de pignor. action. l. Etiam 8. C. de jur. dor. l. fin. C. de frum. urb. Constantin. lib. 11. Greg. Lop. in l. 8. gloss. 12. col. 2. ad fin. tit. 4. p. 5. Surd. decis. 88. num. 10. Albert. Brun. de augment. concl. 5. Menoch. lib. 4. pras. 189. num. 157. Sarmient. Selectar. lib. 8. in l. Cum fundus, num. 11. de legat. 2. & alii plures apud Barbof. de axiom. 34. num. 1. Præterea cum augmentum adjungitur principali, unum corpus, eademque res efficitur cum illo, quare diverso jure censi non debet, cap. Quia circa 22. de privileg. l. Eum qui 23. de usucap. Barbosa cum plurimis axiom. 135. num. 7. Boër. decis. 50. num. 5.

Ibi: Quod si Imperator eximit castrum.

2 Castro immunitate concessa, quod illi accesserit eadem exemptione gaudebit Brun. concl. 5. num. 8. & concl. 9. num. 2. Did. Per. in l. 1. vers. His etiam quinto, tit. 1. lib. 3. Ordin. Et regulariter omne privilegium competens principali, trahitur ad augmentum, d. cap. Quia circa, cap. Ex parte 27. de decim. Pet. Barb. in l. Divortio, in rubric. part. 3. num. 66. ff. sol. matrim. Brun. sup. d. concl. 9. per tot. Aug. Barb. axiom. 34. num. 5. 6. Cochier de jurisd. Ordin. in Exempt. part. 1. q. 97. num. 7. ubi quod exemptio ampliatur ex augmento exempti. Quæ observata digna sunt ad l. 11. cum seqq. tit. 18. lib. 9. Recop. quibus indulgetur gabellæ remissio, vulgò Alcala, nonnullis civitatibus & oppidis. Vide Boër. supra.

Verf. Ceterum ni fallor.

3 Privilegium jurisditionis, vel immunitatis restrictè ad certos limites concessum, extra illos non extenditur, ut augmentum complectatur. Brun. de augment. concl. 8. in fin. Garf. ubi supra. Limitata namque causâ limitatum producit effectum. Barbosa pluribus laudatis, axiom. 40. num. 19. de quo inferius iterum.

D. de Faria Covar. Enucl.

Quæ resolutio verificari poterit, si Rex jurisdictionem tribueret Magnati intra confinia designata, aut exemptionem castro concederet ad certum incolarum numerum; nam augmentum eo privilegio non continebitur. Aliud juris erit, cum Princeps concesserit quantitativam oppidi partem pro indiviso ad percipienda tributa; tunc enim pro rata donatario cedit augmentum, cum tantum juris in incremento competat, quantum in principali obtinebatur. Brun. conclus. 17. num. 1. Boër. decis. 50. num. 20. Verum si populus per familias inter diversos dominos partiretur, velut inter Principem & privatum, intrinsicè augmentum per propagationem obvieniens familiam sequetur, à qua processit, ad eumque duntaxat spectabit, cui ipsa obigit in divisione. Greg. Lop. in l. 9. gloss. 3. tit. 4. part. 5. qui docet, si Rex castrum concedat, reservatis quibusdam familiis, quamquam limitata reservatio, sit recipere augmentum ex descendentibus ab eisdem familiis. Sed aliter dicendum de extrinseco incremento per habitatorum adjunctionem aliunde venientium.

Quæ de augmento præmissus, aequè procedunt in emptionis contractu, ita ut post illius perfectionem, etiam re non tradita, quicquid ei accesserit, ad emptorem attineat, l. 23. tit. 5. part. 5. ubi Greg. Lop. gloss. 7. §. Cum autem, vers. Sed si post, Inst. de empr. Albert. Brun. de diminut. conclus. 6. num. 133. De augmento rei feudalis, aut emphyteuticæ, Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 261. num. 1. Mieres de major. part. 1. q. 10. num. 9. & 48. Garf. d. cap. 22. ex num. 40. Valasc. de jur. emphyteut. q. 16. Augmentum hypothecæ subjicitur obligationi. Merlin. de pignor. lib. 2. quest. 43. per tot. & lib. 4. quest. 197.

Verf. Eadem ratione constat.

De intellectu legis: Cum fundus 10. de legat. 2. late agit Garf. dict. cap. 22. ex num. 28. Sarmient. ubi supra. Spin. de testam. gloss. 8. num. 36. ex quo communiter deducitur, quod augmentum rei legatae à tempore conditi testamenti debetur legatario. Idem constat ex l. 37. tit. 9. p. 6. l. Prædium 27. §. fin. de fund. instruct. l. Peculium 65. de legat. 2. Menoch. lib. 4. pras. 127. num. 23. Ant. Gom. variar. lib. 1. cap. ult. num. 16. Pat. Molin. de legitima, dict. tract. 2. disput. 194. num. 6. Merlin. lib. 5. tit. 3. q. 7. num. 24. Garf. d. cap. 22. num. 28. Cujac. ad l. Si ex toto, de legat. 1. quod limitatur cum à tertio, non à testatore, nec fortunæ casu procedit augmentum. Albert. Brun. omnino videndus de augmento concl. 15. num. 29. Sed & in legatis conditionalibus cedit legatario, quod tempore impletæ conditionis rei legatae adherere reperitur. Virgin. Boccac. de interd. Uri possid. cap. 18. num. 55. Quid de legatis limitatis, videndus Garf. sup. num. 30. Brun. d. concl. 15. num. 6.

Verf. Primò siquidem observandum.

Cum Princeps indefinitè exemptionem, vel jurisdictionem concedit, extenditur ad augmentum territorii, aut populi, etiam

D infcio